

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ТА РОБОТОДАВЦІВ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІТ-СФЕРИ

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF INTERACTION BETWEEN VOCATIONAL HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND EMPLOYERS IN IT-SPECIALISTS' TRAINING

Проаналізовано сучасний стан теорії та практики взаємодії закладів фахової передвищої освіти з роботодавцями у контексті соціального партнерства, зменшення дисбалансу між ринками праці та освіти, необхідність підвищення якості підготовки сучасних ІТ-фахівців та наближення освітнього процесу до майбутньої професійної діяльності. Переосмислення цілей взаємодії закладів передвищої освіти та роботодавців в ІТ-сфері є суттєвим, оскільки структура обох систем суттєво змінилася за останні роки. Встановлено, що досвід спільної роботи закладів фахової передвищої освіти з роботодавцями може бути ефективно використаний у сучасній професійній педагогіці за умови його трансформації та оновлення для безперервного досягнення наступності в освітній і професійній діяльності. Заклади передвищої освіти перебудовують свої освітні процеси, щоб розвивати практичні навички та компетенції майбутніх фахівців, а професійний бакалаврат розширює можливості працевлаштування випускників, зокрема фаховий молодший бакалавр з телекомунікацій та радіотехніки готується для участі у виробництві радіоелектронної апаратури, роботи зі стандартизації та уніфікації продукції та технічних процесів тощо. Обґрунтовано педагогічні умови взаємодії закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці ІТ-фахівців (можливість створення спільної структури у взаємодії закладів передвищої освіти з роботодавцями ІТ-сфери та виявлення нових чинників впливу на цю взаємодію; спільне визначення цілей, методів і форм діяльності освітніми та виробничими колективами з метою досягти кінцевих результатів у визначені терміни без додаткового виділення людських, фінансових та інших ресурсів; можливість взаємного контролю та модифікації дій сприяє їх точності та надійності виконання, а також комплексності підготовки фахівців на основі узгоджених і безперервних навчальних планів і програм; організація стажування на підприємствах та в організаціях).

Ключові слова: взаємодія, заклади фахової передвищої освіти, роботодавці, фахівці ІТ-сфери, фаховий молодший бакалавр з телекомунікацій та радіотехніки, ринок праці, спільна робота.

The article analyzes the actual problem of the interaction of vocational higher education institutions and employers in the training of IT specialists, which arises as a result of the reform of modern education and the development of market relations. There is analyzed the current state of the theory and practice of the interaction of vocational higher education institutions with employers in the context of social partnership, reducing the imbalance between the labor and education markets, the need to improve the quality of training of modern IT specialists and bring the educational process closer to future professional activity. It is essential to reconsider the goals of the interaction between institutions of higher education and employers in the IT sphere, since the structure of both systems has changed significantly in recent years. It is established that the experience of joint work of vocational higher education institutions and employers can be effectively used in modern professional pedagogy, provided it is transformed and updated to continuously achieve continuity in educational and professional activities. Higher educational institutions are restructuring their educational processes in order to develop practical skills and competencies of future specialists, and the professional bachelor's degree expands the graduates' employment opportunities, in particular, the professional junior bachelor's degree in telecommunications and radio engineering prepares for participation in the production of radio-electronic equipment, work on standardization and unification of products and technical processes etc. The pedagogic conditions of interaction between institutions of vocational higher education and employers in the training of IT specialists are substantiated (the possibility of creating a joint structure in the interaction of institutions of higher education with employers in the IT sphere and identifying new factors influencing this interaction; joint definition of goals, methods and forms of activity by educational and industrial teams in order to achieve final results within the specified time without additional allocation of human, financial and other resources; the possibility of mutual control and modification of actions contributes to their accuracy and reliability of execution, as well as the complexity of training specialists on the basis of agreed and continuous training plans and programs; the organization of internships at enterprises and organizations).

Key words: interaction, vocational higher education institutions, employers, IT specialists, professional junior bachelor in telecommunications and radio engineering, labor market, joint work.

УДК 377.3:36(043.2)
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/61.2.19>

Петровський Б.І.,
аспірант кафедри педагогіки
та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська
політехніка»

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Перспективним напрямком модернізації системи управління фаховою передвищою освітою в Україні є менеджмент освіти. Здобувачі фахової передвищої освіти «зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної

середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра» [мають достатній рівень професійної діяльності та обладнання,

- відповідають таким вимогам, як професійна підготовка за однією з визнаних професій,
- мають навчальну програму, готову до роботи,
- мають персонал з певним рівнем виробничої та освітньої кваліфікації.

Тоді роботодавець може виступати партнером або замовником для закладу передвищої освіти.

Зокрема, взаємний вплив у діяльності ІТ-коледжів та роботодавців полягає в координації кількох сфер діяльності за допомогою інформації з різних галузей.

Для того, щоб оцінити якість взаємодії закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці фахівців ІТ-сфери, необхідно формалізувати предмет і процес, а також обрати критерії оцінювання діяльності навчальних закладів та роботодавців.

Заклади передвищої освіти, як і роботодавці, прагнуть реалізувати вимоги закону про економію часу, тобто забезпечити досягнення максимальних результатів за мінімальних витрат. З цієї метою вони мобілізують і активізують свої внутрішні резерви для підвищення ефективності системи професійної освіти.

Систему оцінювання спільної діяльності закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці фахівців ІТ-сфери можна розглядати за такими основними характеристиками як мета, функції, перебіг і структура діяльності.

Розробка системи оцінювання повинна починатися з визначення цілей і функцій: діяльність закладів передвищої освіти оцінюється за допомогою різних кількісних і якісних показників. Для вимірювання широко використовуються такі показники, як кількість студентів, відсоток випускників, кількість викладачів та результати підвищення кваліфікації. Однак при використанні цих показників функція присвоєння кваліфікацій повинна бути відокремлена від процесу навчання і передана спеціальному автономному органу. Цей орган має бути незалежним як від навчального закладу, так і від органів управління освітою. Крім того, кваліфікація не повинна оцінюватися після завершення навчальної програми. З метою підвищення ефективності оцінювання, заклади передвищої освіти повинні оцінюватися на рівні реалізації освітніх програм для ІТ-фахівців.

Особливістю взаємодії закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці фахівців ІТ-сфери є необхідність розвитку не тільки їх професійних якостей, але й готовності до пошуку професії, працевлаштування та отримання інших кваліфікацій, що відповідають ринковому середовищу.

Водночас, в умовах конкурентного та високотехнологічного суспільства слід приділяти увагу формуванню загальнолюдських соціальних цінностей та особистості майбутніх ІТ-фахівців.

Таким чином, педагогічні умови взаємодії вищих навчальних закладів та роботодавців у підготовці ІТ-фахівців можна визначити наступним чином:

- можливість створення спільної структури у взаємодії закладів передвищої освіти з роботодавцями ІТ-сфери та виявлення нових чинників впливу на цю взаємодію;

- спільне визначення цілей, методів і форм діяльності освітніми та виробничими колективами з метою досягти кінцевих результатів у визначені терміни без додаткового виділення людських, фінансових та інших ресурсів;

- можливість взаємного контролю та модифікації дій, що сприяє їх точності та надійності виконання, а також комплексності підготовки фахівців на основі узгоджених і безперервних навчальних планів і програм;

- організація стажування на підприємствах та в організаціях

Висновки. Сучасний стан теорії та практики взаємодії закладів фахової передвищої освіти з роботодавцями у контексті соціального партнерства показує зменшення дисбалансу між ринками праці та освіти, необхідність підвищення якості підготовки сучасних ІТ-фахівців та наближення освітнього процесу до майбутньої професійної діяльності. Встановлено, що досвід спільної роботи закладів фахової передвищої освіти з роботодавцями може бути ефективно використаний у сучасній професійній педагогіці за умови його трансформації та оновлення для безперервного досягнення наступності в освітній і професійній діяльності. Заклади передвищої освіти перебудовують освітній процес, щоб розвивати практичні навички та компетенції майбутніх фахівців, а професійний бакалаврат розширює можливості працевлаштування випускників. Зокрема фаховий молодший бакалавр з телекомунікацій та радіотехніки готується для участі у виробництві радіоелектронної апаратури, роботи зі стандартизації та уніфікації продукції та технічних процесів тощо. Обґрунтовано педагогічні умови взаємодії закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці ІТ-фахівців (можливість створення спільної структури у взаємодії закладів передвищої освіти з роботодавцями ІТ-сфери та виявлення нових чинників впливу на цю взаємодію; спільне визначення цілей, методів і форм діяльності освітніми та виробничими колективами з метою досягти кінцевих результатів у визначені терміни без додаткового виділення людських, фінансових та інших ресурсів; можливість взаємного контролю та модифікації дій, що сприяє їх точності та надійності виконання, а також комплексності підготовки фахівців на основі узгоджених і безперервних навчальних планів і програм; організація стажування на підприємствах та в організаціях).

До подальших напрямів відносимо дослідження окремих етапів взаємодії закладів фахової передвищої освіти та роботодавців у підготовці фахівців ІТ-сфери.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Беляєва О. П. *Механізми державно-громадської взаємодії в управлінні фаховою передвищою освітою*: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. ун-т цивільного захисту України. Харків, 2021. 219 с.
2. Ваніна Н. Міждисциплінарність в підготовці фахових молодших бакалаврів. *Фахова передвища освіта: сучасні виклики та перспективи розвитку*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 22 квітня 2021 р.). Житомир: Полісся, 2021. С. 28–30.
3. Загородня Т. М. Інформаційна технологія забезпечення компетентності випускників вищого навчального закладу з урахуванням вимог роботодавця. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. № 22 [1131]. С. 21–24.
4. Лавриненко Л. М. Ринок робочої сили як результат взаємодії ринку освітніх послуг і ринку праці. *Освіта, перспективи зайнятості та стійкість ринків праці*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17 грудня 2020 р.). Київ, 2021. С. 48–50.
5. Равчина Т., Шемелюк Г. Організація освітнього процесу в системі фахової передвищої освіти у вимірі законодавчих змін. *Вісник Львівського університету*. 2019. Вип. 34. С. 198–208.
6. Рассохіна Л., Кубіцький С. Педагогіка партнерства як основа особистісного та професійного розвитку учасників освітнього процесу. *Фахова передвища освіта: сучасні виклики та перспективи розвитку*: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 квітня 2021 р.). Житомир: Полісся, 2021. С. 41–43.
7. *Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти*: методичні рекомендації / уклад. Н. Вітранюк, О. Соколкова, Т. Іщенко, Т. Дудник, Т. Дудус. Київ, 2022. 59 с.
8. Роль закладів фахової передвищої та професійної освіти в системі безперервної освіти: зб. тез та доповідей. Одеса: Одеський технічний коледж Одеської нац. академії харч. технологій. 2020. 145 с.
9. *Стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 17 «Електроніка та телекомунікації» та 173 «Авіоніка» освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»*: Наказ МОН України від 19.04.2022 р. № 348. Київ: видання офіційне, 2022. 13 с.
10. König, A. et al. A pluralistic and integrated approach to action-oriented knowledge for sustainability. *Nature Sustainability*. 2021. Vol 4. PP. 93–100.
11. McFarlane A. Devices and desires: Competing visions of a good education in the digital age. *British Journal of Educational Technology*. 2019. V. 50. № 3. PP. 1125–1136.
12. Tang, L., Gu, J. Xu, J. Constructing a Digital Competence Evaluation Framework for In-Service Teachers' Online Teaching Sustainability, 2022. № 14(9). Retrieved from: <https://doi.org/10.3390/su14095268>